

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

Sala de împrumut a bibliotecii comunale din Vișeu de Jos

BILANȚUL UNEI ACTIVITĂȚI CREATOARE

In întâlnim peste tot. Il descoperim în miile de mașini și aparate de tot felul și de toate mărimile, în construcții și instalații, în sumedenia de articole de larg consum. Pe scurt, în tot ce se făurește cu brațele și cu mintea în folosul omului. Citim și recitim Comunicatul Direcției Centrale de Statistică cu privire la îndeplinirea Planului de Stat al Republicii Populare Române pe anul 1964 publicat zilele trecute. Aflăm cu legitimă mândrie că planul producției globale industriale a fost îndeplinit în proporție de 102,6 la sută, că această producție înțrece pe cea realizată în 1963 cu 14,1 la sută. Urmărim cu interes și vie satisfacție cifre și fapte a tot grăitoare; o excepțională înmănunchere de valori materiale ce înfățișează realizările importante obținute în dezvoltarea economiei noastre naționale și în creșterea nivelului de trai al poporului. Un an bogat în realizări. Un an care ne prezintă un rodnic bilanț al înfăptuirilor, care oglindește activitatea creatoare a oamenilor muncii din țara noastră sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român și care ne înfățișează un minunat tablou al țării în plin proces de desăvârșire a construcției socialiste. Un an în care s-au produs peste plan importante cantități de fontă și de oțel, de cocs metalurgic, laminare finite pline, țevi de oțel și instalații de foraj complete, cărbune și uleiuri minerale, mobilă și aparate de radio, țesături și încălțăminte, îngrășăminte fosfatice pentru agricultură, cărora le urmează o suită întreagă de alte produse. În acest răstimp, după calculele preliminare, venitul național a sporit cu circa 10 la sută față de anul 1963. Un an la sfârșitul căruia, datorită creșterii producției industriale, parcul de mașini agricole numără 74 400 tractoare fizice, 63 500 semănători mecanice, 35 200 combine pentru cereale păioase etc. și în care s-a cheltuit pentru acțiuni social-culturale din bugetul statului suma

de 20,5 miliarde lei, adică cu 8 la sută mai mult decât în anul precedent.

Dar ceea ce dovedește mai limpede puterea industriei noastre socialiste este ritmul mediu anual de creștere a producției globale industriale care în perioada 1960-1964 a fost de 14,8 la sută față de circa 13 la sută prevăzut de Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. pentru întreaga perioadă a planului de șase ani. În aceeași perioadă s-a obținut în medie pe an o producție totală de cereale de 10,3 milioane tone față de 9,2 milioane tone cât a fost media anilor 1955-1959. Sînt fapte cu care se mîndrește țăriia economiei noastre socialiste, să confirme o dată mai mult justetea politicii profund științifică a partidului nostru.

Comunicatul Direcției Centrale de Statistică înfățișează totodată o splendidă hartă economică a țării, pe care au apărut în ultimii ani noi și însemnate obiective industriale ce au intrat în funcțiune și altele în plină construcție, cum ar fi hidrocentrala „16 Februarie” de pe Argeș, termocentrala Craiova, minele din Valea Jiului, Valea Motrului, Leșul Ursului și Moldova Nouă, marele șantier al complexului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, ce se construiește în colaborare cu Republica Socialistă Federativă Iugoslavia. Totodată prezintă o serie de măsuri luate pentru promovarea progresului tehnic, lupta oamenilor muncii pentru realizarea unor producții la un nivel calitativ superior. Cunoșcîndu-le, acum cînd în toate ramurile de producție au loc dezbateri însuflețite asupra sarcinilor de plan pe anul 1965, angajamentele colectivelor din întreprinderi capătă o deosebită însemnătate. În centrul dezbaterilor stau măsurile pentru îndeplinirea și depășirea obiectivelor propuse și ceea ce este tot atît de important, realizarea unei producții de calitate.

Lucrul de calitate presupune pe lîngă hărnicie și

pricepere o înaltă conștiință, respect față de beneficiari, față de marele public consumator. E vorba așadar de răspundere personală în cadrul activității colective. Conștiința de aceasta, siderurgiștii hunedoreni s-au angajat să depășească principalii indicatori de plan cu aproape 15 milioane lei la producția globală, dar totodată au prevăzut măsuri concrete care vor duce la îmbunătățirea calității cocsului metalurgic și la elaborarea unor noi mărci de oțeluri aliate și oțel carbon de calitate superioară.

Pînă acum cîțiva ani, Tr. Măgurele era un orășel care nu însemna aproape nimic în economia țării. Astăzi combinatul de pe marginea Dunării, ridicat în anii șesenalului, furnizează agriculturii însemnate cantități de îngrășăminte chimice. Colectivul combinatului chimic de la Tr. Măgurele s-a angajat să realizeze întreaga cantitate de acid sulfuric la nivelul calității acidului de pe piața mondială.

Nu există loc de muncă unde să nu se analizeze cu spirit de răspundere toate posibilitățile existente. O-neștiul Moldovei, Teliucul și Lupenii Hunedoarei, Teleajenul Prahovei și Cavnicul Maramureșului, alte zeci și sute de întreprinderi din toate regiunile țării, comunică prin intermediul presei, radioului și televiziunii hotărîrea colectivelor de muncitori, ingineri și tehnicieni de a-și spori eforturile astfel ca în acest an, ultimul din șesenal, să realizeze producții calitative superioare celor realizate în anii trecuți.

— Cinci mii de kilograme porumb boabe la hectar în medie pe o suprafață de 1 685 hectare. Acesta e angajamentul muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor de la gospodăria de stat Variaș, regiunea Banat. Ei s-au mai angajat de asemenea să obțină în medie cîte 5 000 litri de lapte pe cap de vacă furajată. Cifrele amintite reflectă, firește, cantitatea de produse ce se vor obține. În agricultură însă sporirea producției în toate sectoarele depinde în primul rînd de calitatea muncii. Și cei din Variaș au faima lor în această privință.

Însuflețitoarele angajamente ale oamenilor muncii din țara noastră sînt o expresie a voinței lor de a-și spori eforturile în vederea obținerii de noi succese, a dragostei pentru orînduirea noastră socialistă, pentru care își vor da votul la alegerile din 7 martie.

NOTE DE LECTURĂ

G. CĂLINESCU:

„CRONICILE OPTIMISTULUI“

Deficitară sub unele aspecte (militantismul civic al autorului e în această culegere oarecum estompat; se evidențiază mai puțin caracterul vizionar al unora dintre eseurile și reportajele sale ca și insistența cu care revine asupra unor probleme pe care le consideră și sîm realmente capitale), recenta selecție din publicistica lui G. Călinescu prezintă un interes deosebit.

Interesul ține, mai întii, de însăși împrejurarea că această apariție e de natură să spulbere înrădăcinată prejudecăți, de origine aristocratică, privitoare la scrisul cotidian săptămînal. Publicate în reviste și chiar în cotidiene politice, de mare tiraj, „cronicile mizanropului și ale optimistului“ își extrăgeau materia din problematica zilei și i se inscriau într-un fel. Problematicele respective e, în implicațiile ei strict cotidiene, adesea depășită; cronicile însă, păstrîndu-și nealterată prospețimea, invită, în continuare, lectorul la meditație și îi procură înalte satisfacții de ordin estetic. Explicația: practica publicistică, G. Călinescu nu s-a preocupat niciodată de ceea ce este efemer; a căutat totdeauna esența, permanențele. Autorul aceluia măreț monument înălțat lui Eminescu nu se jena, bunăoară, să relateze chiar un fapt divers cum ar fi sinuciderea unei tinere țărănci. Căci evenimentul îl interesa realmente în măsura în care minții sale pătrunzătoare îi dezvăluia raclele cumplite ale unei societăți prost alcătuite, fenomene sociale tipice pentru acele vremuri. În plină actualitate, ea orice publicist adevărat, G. Călinescu depășește în permanență momentul, fiindcă privește fenomenele zilei cu ochiul filozofului care nu poate confunda accidentalul cu esența, care e mereu interesat de permanente, de devenirea lucrurilor; fiindcă-i privește pe oameni cu ochii moralistului ce-și propune să descopere tipologiile eterne (relativ eterne, ipocritul fiind, bunăoară, un ins necunoscut antichității elene), și, prin ele, secretele sufletului omenesc. Problematicele zilei e, în publicistica lui G. Călinescu, înglobată uneia mai largi, care solicită mereu spiritul nostru, și tratată astfel încît să incite și să mențină veșnic trează curiozitatea intelectuală.

Modalitățile sînt dintre cele mai variate: dialogul spiritual de factură

socratică, (pe care nimeni, la noi, nu l-a practicat cu atîta eleganță și dezinvoltură) și aforismul (care-l situează printre marii și puțini moralisti ai secolului nostru); portretul moral și confesiile lirice, simpla notație și pamfletul; discuția teoretică și eseu; recrearea unor scene de viață, evocarea și descrierea. Trăind probleme grave, autorului i se întîmplă adesea să zîmbească, îngăduitor sau amar, după împrejurări; niciodată, însă, să se încrunte, să dea semne definitive, să adopte tonul doctoral. Simțul unei anume relativități, care e semnul distinctiv al adevăratei culturi, nu-l părăsește niciodată și-l apără împotriva oricărui dogmatism. Autorul poate fi iritat, indignat, dar nu se dă niciodată în spectacol, ca pamfletarii de rînd, fie ei și talentați, care cu ochii privesc spre victimă și cu celălalt galeria în delir; ei își transformă, dimpotrivă, adversarii în niște jalnici comediați ai unui spectacol amuzant.

Publicistica lui G. Călinescu poate fi considerată într-un fel jurnalul intim al acestei personalități a culturii noastre. Și în acest sens e inutil să mai vorbim despre interesul pe care ea îl prezintă pentru noi. Un jurnal, redactat nu din vanitate și cu gânduri ascunse. Ci din necesitatea autorului de a se defini pe el însuși, de a-și preciza atitudinea, de a se delimita de alții, de a-și fixa obiectivele. Și pe care l-a putut face public de la începuturile sale, pentru că accentul cădea totdeauna pe evenimentul în raport cu care se definea și nu pe persoana care o definea. Pe noi astăzi publicistul Călinescu ne ajută să-l înțelegem mai bine pe romanțierul și poetul Călinescu, pe criticul și istoricul literar, pe gânditorul și cetățeanul Călinescu. În momentul în care le citeam însă în reviste sau ziare, fiecare dintre cronicile acestea ne interesa în primul rînd nu prin ceea ce ne spunea ea despre autor, ci prin problemele abordate, soluțiile propuse, fie că G. Călinescu combatea spiritul mic burghez, psihologia de consumator, bizantinismul intelectual, agresivitatea hitleristă sau se ocupa de realism în artă. Spiritul nostru e deschis și azi acestor preocupări, fiindcă inerția intelectuală, bunăoară, n-a dispărut și nici nu va dispărea (luînd alte forme) cu desăvîrsire atît de repede; pentru că pericolul fascismului n-a fost încă înlăturat; fiindcă — o știm cu toții — problemele artei nu pot fi soluționate o dată pentru totdeauna, sînt mereu reluate, tratate din altă perspectivă etc.

Interesul nostru sporește însă azi prin aceea că publicistica lui G. Călinescu ne dezvăluie un caracter consecvent cu el însuși și în continuă evoluție, un mare cărturar, veșnic tînar prin eferescența lui spirituală, prin puterea lui de muncă și prospețimea simțămîntelor sale; un umanist al epocii noastre și un fiu devotat al celui care văzînd totdeauna în muncă supremul rost al existenței, se află acum, în mod firesc, în primele rînduri ale constructorilor socialismului.

EUGEN IUCA

I. PELTZ:

„CUM I-AM CUNOSCU“

Obună literatură memorialistică nu poate izvorî decît dintr-o bună cunoaștere a subiectelor evocate. Și, aș adăuga de îndată, dintr-o experiență de viață care să ascute capacitatea de înțelegere a comentatorului fără a-i răpi înăguzimea și luciditatea.

I. Peltz, al cărui recent volum merită citit cu atenție tocmai fiindcă te fură prin cursivitate și sinceritatea tonului, confirmă aceste adevăruri. El pare chemat și pentru acest gen de literatură care nu se poate scrie oricînd, ci numai atunci cînd anii oferă o perspectivă asupra celor portretizați.

Dintre cele scrise cu o pană fierbinte trebuie neapărat amintite două: e vorba de medaliaoanele consacrate lui Camil Petrescu și lui Macedonski.

Cel închinat autorului „Mioarei“ e vibrant în delicatetea liniilor și în respectul pentru omul febril și atît de dăruit care a fost Camil Petrescu. Celălalt surprinde prin verva evocării, foarte apropiată de pragul de sus al șarjei amicale. Paginile intitulale „Cu Alexandru Macedonski în salonul său literar“, deși, evident, respec-

tă în cel mai înalt grad creația marelui poet Macedonski, scriitorul I. Peltz dezvăluie resurse de umor de o atare calitate portretistică încît nu ne rămîne decît să regretăm că nu le-a utilizat în egală măsură în propria-i operă. Surprinzînd în ipostaze felurite vanitatea lui Macedonski, aerele sale senioriale, extrema dărnicii în gratularea colaboratorilor cu cele mai fantastice complimente, autorul nu uită să ni-l înfățișeze totuși ca pe o fire de boemă aparte, risipitor în elogiul dar și în abnegație față de contrații tineri, refractar la conformismul oficial, antidinastic și inadapabil la ordinea burgheză.

Din acest portret Al. Macedonski iese umanizat, creionat ingenios, în zigzagul contradicțiilor și virtuților lui.

De bună calitate sînt și alte secvențe ale albumului „Cum i-am cunoscut“. Cea referitoare la Duiliu Zamfirescu rectifică o opinie acreditată și, s-ar părea, propagată în cele mai largi cercuri, anume legată de firea presupus glacială a romanțierului. Numai că I. Peltz dezvăluie prin cele ce relatează o cu totul altă față a celui care ne-a dat „Viața la țară“ și „Tănase Scatiu“. Avem astfel prilejul să cunoaștem un Duiliu Zamfirescu neprotocolar, deloc taciturn, amabil, deschis, receptiv la frămîntările debutanților.

Un portret simțit, lucrat cu vîdită pietate este și cel despre Barbu Lăzăreanu, harnicul și modestul istoriograf a cărui prezență discretă prin redacția Peltz o descrie nu fără un ușor tremur al penitei. Este același accent de sfială, de înduioșare, de caldă aplecare peste umbra celor de mult dispăruți pe care îl regăsim în capitolul „Cu Ion Gorun la Editura Hertz“ ca și în creionul festiv „Întîlnire cu Dobrogeanu Gherea“.

Furnizînd date de certă valoare, filtrate prin sensibilitatea și conștiința sa artistică, I. Peltz comunică nu odată adevăruri noi despre scriitorii pe care îi evocă, sau reamintește altele, pe nedrept uitate ori trecute cu vederea. Pitorescul devine în atare cazuri secundar, esențialul fiind în adînc, în calitatea umană a emoției, în autenticitatea istorisirilor. Cronică despre cafeneaua Capșa are în acest context de preocupări o față captivantă, dar și una documentară.

Cum era și firesc într-o operație memorialistică, unde micile goluri ale memoriei nu se pot suplini prin fantazie (și nici prin eleganță caligrafică) întîlnim și unele evocări mai diluate, mai puțin unitare. Așa par a fi, la o simplă lectură, „Un om chinuit: Ioan Slavici“ și chiar „Liviu Rebreanu la scara timpului“. Acest din urmă medalion este, privit în sine, foarte inegal. Alături de informări valoroase din care rezultă că Rebreanu, cu un gust sigur, îl admira pe Cehov și iubea țărănimia, din rîndul căreia își recrută eroii cei mai substanțiali din literatura lui, întîlnim pomenite o conversație nesemnificativă cu Lovinescu, precum și aluzii absolut inutile la învinuirile pe care i le-a adus obscurul G. Cornea, sub cuvînt că Liviu Rebreanu i-ar fi plagiat „Pădurea spinuraților“.

Cu aceste puține rezerve nu dezmințim de fel bun primire de care se bucură volumul „Cum i-am cunoscut“. Este o carte scrisă cu pasiune, cu o transparentă poezie evocatoare și cu acel discernămint de creator care știe să lumineze deopotrivă efemerul și durabilul.

H. ZALIS

MARIA ARSENE:

„INTERMEZZO“

Autorul Maria Arsene ne este bine cunoscut încă de mult. El este unul din publiciștii democrați dintre cele două războaie, aflați pe baricadă în primele rînduri, pen-

tru libertățile și drepturile poporului. În anii de după eliberare a fost mereu prezent în presă și uneori și în vitrinele librăriilor. De altfel el își are cititorii lui, care și urmăresc eu o vîdită și întemeiată curiozitate, activitatea de scriitor, fiindcă Maria Arsene are talentul de a spune „bute“ lucrurile cele mai grave.

Regăsim și în acest volum stilul său caracteristic, volubil, spumos și spriten. Ai permanentă impresie că scriitorul, nervos și nerabdător, aleargă printre cuvinte, și că, însuflețit de o mare urgență le ia cu el de-a lungul paginilor, în pulberea virtuții inspirate. De aceea, proza lui Maria Arsene se citește ușor, și, din nefericire, poate prea ușor. Dar vina este numai a scriitorului care, deși dispune de suflu epic, nu se hotărăște, înfirșit, să abordeze, masiv și amplu, romanul. Iată, de pildă, fragmentul „Azi e duminică“, din care se poate constata, pe viu, cum Maria Arsene fuge de adîncimile și vastitățile ce i le pune la dispoziție genul epic. Ce-i lipsește acestei bucați să nu fie un adevărat capitol de roman? Și ce-i lipsește unei alte „sehițe“ din „Intermezzo“, intitulată „Cafine Europa“, să nu fie, de asemenea, un capitol de roman? Maria Arsene ne dovedește cu fiecare creionare de portret sau succintă analiză, că, pînă acum, a publicat și continuă încă să publice doar ciornele și fragmentele sale de romanțier. Dovedește că, amînd mereu redactarea definitivă și tipărirea romanului la care cititorii sînt dator să presupună că lucrează, el așează mai mult o cochetărie, decît ar lăsa să se întrevadă exigențele unui spirit critic, care se ferește în mod intenționat de a aborda romanul. Maria Arsene mai atestă, de asemenea, că nu scrie „din birou“, că are un material bogat de viață, cunoaște bine oamenii și trecutele încilceli ale societății umane. Însă și aici intervine un „dar“. Căci toate volumele sale

privesc numai spre trecut, sînt o de-nunțare constantă și acerbă a trecutului și din 324 de pagini din „Intermezzo“, doar patru pagini privesc rapid în prezent, și anume în fișa de documentare intitulată: „Feciorul lui Nea Marin Pescarul“. Sîntem într-un tot de acord cu Maria Arsene că trecutul nostru, groaznicul nostru trecut, nu trebuie uitat nici în somn. Dar, oare, prezentul acesta splendid și mereu nou, ce se desfășoară cu o amploare de epopee în jurul nostru și în noi, nu merită să fie exprimat și în scris, — adică, în speță, prin scrișul atît de talentat al lui Maria Arsene? Și, poate aceasta va fi, în mare, tema viitorului dar apropiatului său roman: ciocnirea dramatică, între trecut și prezent.

„Intermezzo“, am spus, se citește prea ușor, fiindcă Maria Arsene se mulțumește încă să-și frunzărească doar materialul epic, ține ascunse adevăratele lui unelte de romanțier, și nu se hotărăște să scrie romanul pentru care are vocație.

PETRU MANOIU

Culegere de cîntece inchinată alegerilor

Casa centrală a creației populare a editat de curînd o culegere intitulată **Mindru mă prezint la vot**. În mînunchind cîteva din creațiile închinete de compozitorii noștri apropiați sîrbători a alegerilor, culegerea cuprinde o serie de cîntece (cu transcriptiile pentru două voci), pe textele poezilor Alexandru Andreișoiu, Vlaicu Birna, Nicolae Nasta, Ștefan Tita etc., dintre care cităm: **Votăm** de Gheorghe Bazavan, **Tării îi dăm votul** de Ludovic Paceag, **O cunună-î țara întreagă** de Dinu Stelian, **Hai la alegeri împreună** de Radu Paladi și compoziția al cărui titlu stă în fruntea caietului, **Mindru mă prezint la vot** de I. D. Chirescu.

BRIGĂZILE ȘTIINȚIFICE LA LUCRU

În ultimii ani, activitatea brigăzilor științifice a luat o deosebită dezvoltare. Ca una din cele mai eficiente și atractive forme de răspundere a cunoștințelor științifice, în primul rând prin însăși componența ei, brigada științifică da răspuns la numeroase probleme, fiind deosebit de comunicativă și antrenantă. Aceasta, pentru că își desfășoară activitatea prin convorbiri, antrenând întreaga masă căreia i se adresează.

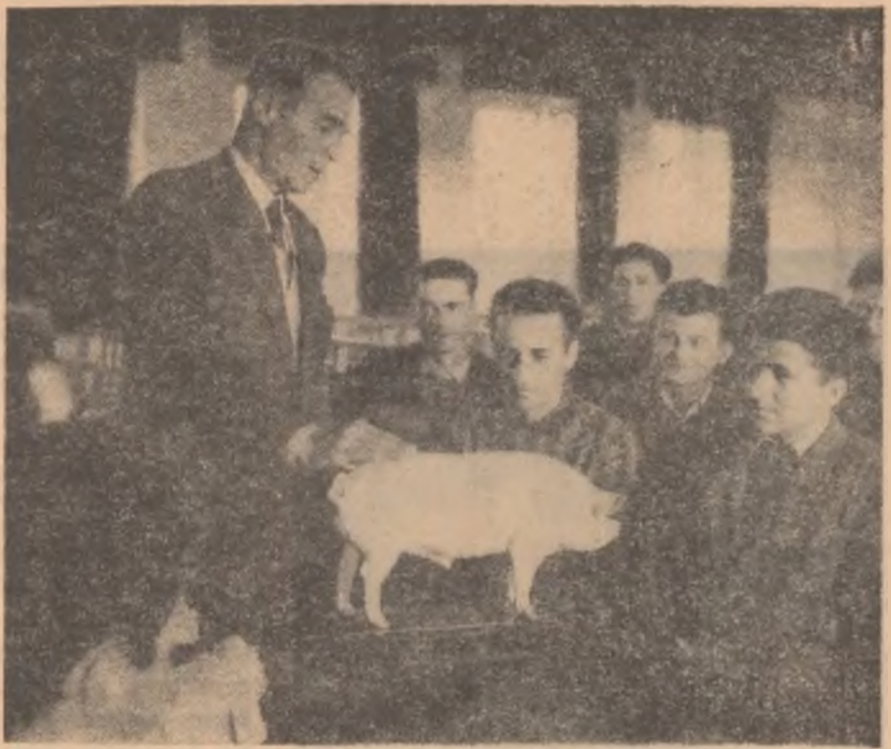
Ca și în celelalte regiuni ale țării, în regiunea București s-a statornicit obiceiul ca o brigadă științifică să meargă cel puțin o dată, în decurs de un an, în fiecare din satele și

comunele regiunii. Ca urmare a măsurilor luate și pe baza indicațiilor comitetului regional de partid, numărul și eficacitatea brigăzilor științifice au sporit simțitor. Colectivele sunt formate din academicieni, cercetători științifici, specialiști din agricultură, medici, ingineri, ziaristi, profesori și alte cadre de specialitate, cărora li se cer răspunsuri la întrebări din cele mai diverse domenii.

În general, tematica întrebărilor a fost și este axată pe probleme privind evenimentele situației internaționale, probleme de agricultură, zootehnie și economie agrară, noțiuni de astronomie, medicină, literatură-artă, legislație etc.

După fiecare convorbire a brigăzii științifice urmează programe artistice, frumoase și instructive, prezentate de formațiile căminelor culturale. Rulează filme științifice și artistice etc. Astfel, după acțiunea brigăzii științifice din comuna Titu-Tirg, la care au participat academicianul Amilcar Vasiliu, Matei Alexescu — directorul Observatorului Astronomic Popular, profesor universitar Viorel Ciurea, Ion Pană, ziarist și asistent universitar Vladimir Gusic, a urmat filmul artistic *Străinul*. Membrii brigăzii sus-menționate au dat răspunsuri frumoase și clare la diverse întrebări cum ar fi: „De unde provine miceliul și care sunt pregătirile înainte de însămânțare”, „Cum se poate extinde sistemul de irigație în sectorul legumicol, folosind sursa naturală de apă din apropiere, cu cheltuieli minime”, „Care sunt avantajele economice ale arăturilor de toamnă”, „Care sunt cauzele epizotieiilor la păsări” etc.

Tovarășul Ion Necula din comuna Malu-Spart l-a întrebat pe tov. Vladimir Gusic „Ce se știe despre curățenia biochimică?”, „Care sunt cauzele și dacă se poate preveni cancerul?” etc. Au fost și alte întrebări din diverse domenii ca: astronomie, fizică, chimie, istorie, limbă și literatură etc.

Cu brigada științifică la G.A.S. Călărași. Iată-l pe doctorul veterinar Aurel Gallo răspunzând unei întrebări privitoare la îmbunătățirea raselor de porci

Un efect în rândul maselor l-au avut și brigăzile științifice trimise în comunele Brănești, raionul Lehliu, Sfântul Gheorghe, raionul Urziceni, Gheorghe Lazăr, raionul Slobozia și altele. Pentru activitatea depusă în deplasare, brigăzile științifice au primit scrisori de mulțumire și noi solicitări.

Se mai ivesc însă și cazuri când brigăzile științifice bine instruite, cu oameni capabili care nu țin seama de greutățile timpului și se deplasează fie pe ger, viscol sau ploaie, întâmpină greutăți în ceea ce privește asigurarea mobilizării. Este grea situația când înșiși secretarii comisiilor raionale nu se îngrijesc de primirea brigăzilor științifice, lăsând activitatea să se desfășoare de la sine. Asemenea exemple pot fi întâlnite în raioanele Răcari și Turnu-Măgurele. Aci, chiar la reședința de raion, secretarii comisiilor nu au fost văzuți, vorba proverbului românesc „nici la culcare”.

Comisia regională pentru răspunderea cunoștințelor științifice a luat o serie de măsuri, în ultima perioadă, care vor duce la îmbunătățirea activității în toate raioanele regiunii București. Având în vedere eficacitatea brigăzilor științifice, comisia regională a mobilizat și activizat un număr mult mai mare de intelectuali decât în anii precedenți. În cursul anului 1964, spre exemplu, au ieșit pe teren circa 1.600 intelectuali în 920 brigăzi științifice. La acțiunile lor au participat aproape 200 mii auditori. Pentru îmbunătățirea metodelor de muncă a brigăzilor științifice am dori și totodată propunem comisiilor celorlalte regiuni să se treacă, și asta cât mai curând posibil, la un larg schimb de experiență, care ne-ar fi tuturor de un real folos

STOIAN PETRUȚA
Comisia regională pentru răspunderea cunoștințelor științifice — București

POARTA SĂPÎNȚENILOR

Cum intri în Săpînța, raionul Sighet, pe partea stîngă a drumului te întâmpină o poartă înaltă, mai înaltă decît toate porțile din jur. Te oprești curios și privești lemnul dăltuit. Mai înții afli o parte din preocupările săpînțenilor. Mina sculptorului popular Stan Ion Petras a în-erustat cu măiestrie imagini din viața și munca lor. Deosebit de sugestiv ni se pare momentul recoltei în cooperativa agricolă unde se îmbină armonios hărnicia membrilor ei cu satisfacția muncii împlinite... Coloana de tractoare, gata parcă să pornească la drum, vorbește despre nivelul înalt la care se desfășoară muncile agricole. Dar cel mai interesant aspect este acela care subliniază priceperea cu care săpînțenii își îngrijesc animalele. Recunoaștem aici cu ușurință cunoscuta rasă brună de Maramureș. Intr-un colț e scris ceva. Citim: „Tauri frumoși ca la noi / Nu sînt nici în Dorohoi”.

Carizozitatea ne îndeamnă să pășim pe poarta cooperativei agricole. Treccm mai înții pe lingă niște adăposturi. Un bătrîn slătos, cu părul alb, pe nume Stan Mihai Cîtu, ne invită la locul său de muncă. Aci ne întâmpină o privește atractivă. 32 de tauri și-au servit rația de mîncare consistentă și acum se lasă în voie țesălași și curățaiți. Dragostea soților Cîtu pentru animale e proverbială. De dimineață și pînă seara sînt numai printre ele, le dau mîncare, le adapă, le fac o curățenie exemplară. De aceea, conducerea cooperativei le-a încredințat în acest an aproape 100 de tauri ce vor fi predați statului în baza contractului încheiat la o greutate de circa 300 de kilograme. O mică socoteală — cum spune Mihai Cîtu — arată ca numai din livrarea taurișilor gospodăria va realiza venituri în valoare de 300.000 lei...

Taurișii crescuți de Stan Mihai Cîtu, de soția lui Tudosia sînt lăudați peste tot pentru frumusețea lor. Mai în anii trecuți, cînd a avut loc la Sighet un mare tirg-expoziție, soții Cîtu au primit premiul I și diploma de crescători de animale fruntași. Tot în aceeași perioadă, pe pieptul bătrînului Mihai a fost anată Medalia Muncii, semn de prețuire a strădaniei sale.

...La plecare Stan Mihai Cîtu ne-a condus pînă la poartă... E un obicei al maramureșanului care întotdeauna te primește cu drag în casă, ori la locul de muncă... Dar poarta săpînțenilor are acum și o altă semnificație: aceea a belșugului și bunăstării lor în gospodărie.

MIREEA TUDOSE

În comuna Trușești, regiunea Suceava, fiecare pas făcut în învățămîntul agrozootehnic este consolidat cu ajutorul cărții și al filmului. Cei peste 2.000 de cititori ai bibliotecii au găsit, chiar de la deschiderea cursurilor, un raft special organizat în ajutorul cursanților. Aici ei pot afla tematicile lecțiilor, însoțite de liste bibliografice precum și lucrările recomandate.

De asemenea, cursanții din Trușești manifestă un interes deosebit pentru documentarele agricole. Cinematograful din comună se străduiește să satisfacă acest interes la lecțiile cele mai importante. Iată pentru ce, atunci cînd a fost vorba să alegem locul unde să organizăm un schimb de experiență pe plan regional am ales comuna Trușești.

Programul acțiunilor planificate a început cu prezentarea broșurii *Cartea îngrijitorului de vaci*, de către medicul veterinar Mihai Țintilă, în fața îngrijitorilor de la sectorul zootehnic Drislea. Bine pregătită, îmbinată cu exemple concrete, prezentarea cărții a stîrnit interesul ascultătorilor. Inghijitorii de la sectorul zootehnic Drislea dispun de o bibliotecă mobilă ale cărei cărți sînt solicitate adesea.

După vizitarea sectorului zootehnic, cei peste 70 de

În sprijinul învățămîntului agrozootehnic

BIBLIOTECA ȘI FILMUL

bibliotecari din regiune au asistat la predarea lecției pentru cursanții din anul III cultura mare: *Dăunătorii plantelor tehnice și combaterea lor*. Verificînd cunoștințele anterioare, ing. Maria Popovici a expus caracteristicile principale ale dăunătorilor plantelor tehnice, precum și mijloacele de combatere a acestor dăunători. În predare, lectorul s-a folosit de o serie de materiale intuitive, ca: planșe, mostre de substanțe toxice, insectare.

La completarea cunoștințelor cursanților, biblioteca și cinematograful și-au adus, ca întotdeauna, contribuția lor. După ce au vizionat documentarele *Dăunătorii sfecei de zahăr* și *Gîndacul de Colorado*,

cursanții au vizitat expoziția cu broșuri agrozootehnice pe tema lecției. Mulți dintre ei au împrumutat chiar atunci lucrările care-i interesau.

După masă în sala căminului cultural a avut loc o consfătuire cu cititorii, pe tema „Cum folosim cartea și filmul în fixarea cunoștințelor predate la lecții”. La această manifestare de masă au participat și cooperatori din satele aparținătoare comunei Trușești. Discuțiile au fost deosebit de animate. Cu atît mai mult cu cît, inginerul agronom Petru Popovici a arătat cum cursanții ca Dumitru Brînzei, Paraschiva Dranca, Miron Ciobanu și alții au știut să-și însu-

șesească și să aplice cunoștințele dobîndite.

Cuvîntul inginerului a constituit punctul de plecare pentru dezbaterile participanților. Rînd pe rînd cititorii Gheorghe Slabu, Gheorghe Călinescu, Paraschiva Dranca, Dumitru Brînzei, Gheorghe Huțanu și alții au vorbit despre modul în care cartea și filmul i-au ajutat în fixarea cunoștințelor predate la învățămîntul agrozootehnic. Discuțiile s-au purtat atît în jurul unor broșuri ca: „Producții mari de floarea soarelui”, „Cultura porumbului”, „Creșterea păsărilor”, „Cultura sfecei de zahăr”, „Însămînțări artificiale”, „Experiența noastră în creșterea oilor cu lînă fină și semifină”, precum și a documentarelor agricole „Cultura plantelor de cîmp”, „Creșterea animalelor”, „Din experiența cooperativelor agricole de producție frunțase”. Vorbitorii s-au dovedit a fi cunoscători ai unor importante norme științifice aplicate în agricultura socialista.

Pregătît cu multă seriozitate, schimbul de experiență de la Trușești a scos în evidență posibilitățile largi de care dispun unitățile culturale de la sate în antrenarea membrilor cooperativei agricole la rezolvarea sarcinilor actuale.

ION BELDEANU
bibliotecar șef al Bibliotecii regionale Suceava

Zi de sărbătoare

Un moment emoționant: decernarea insignei de „fruntaș în gospodărirea comunei”.

Cînd satelor noastre li se cinstesc pe lingă recoltele bogate și hărnicia muncii lor depuse pe un an întreg, dar și rezultatele unor inițiative care aparțin îndeaproape sufletului omului și frumuseții locului unde trăiesc, evenimentul capătă înțelesuri mai mari. În regiunea București, la o chemare de întrecere pentru înfrumusețarea satelor și comunelor, un an întreg toți gospodarii de pe întinsul regiunii au pornit acțiunea comună ale cărei roade au fost cîntărite și apreciate de curînd.

Zilele trecute, dimpreună cu locuitorii comunei Curcani din raionul Oltenița, am asistat și noi la sărbătorirea unui eveniment nou: acordarea premiului II în întrecerea pentru buna gospodărire a comunei lor. Mai bine de trei sute de săteni au aplaudat cuvîntările celor care au subliniat felul în care s-au desfășurat etapele acestei întreceri patriotice. Șanțuri curățate și îndreptate, podețe și drumuri reparate, plantări de pomi, sădirea florilor și a brazdelor de iarbă în fața fiecărei porți au reprezentat momente și preocupări de muncă frumoasă din partea tuturor locuitorilor. „Au muncit cot la cot — spuneau vorbitorii — femeile și bărbații, vîrstnicii și tinerii, pentru ca ulița lor să devină o adevărată grădină de flori...”

Cînd s-a înmînat diploma, cînd s-au împărțit insignele și cînd au fost felicități toți oamenii care s-au străduit să facă petecul lor de uliță mai frumos, mai colorat și mai curat, în ochii mulțimii sticlea mulțumirea pentru cinstirea ce li se da pe drept.

Dar cine-s curcănenii?!

Prin urmare fruntașii unei întreceri, dar nu numai atîi. Ei au ogoare întregi de legume de pe care string recolte mari și bogate. Ei au

un cămin cultural nou în care peste puține zile vor răsună glasurile și cîntecele lor. Ei au un parc, un mare teren de sporturi, două școli, un mare magazin universal. Inimșii învățători și profesori sînt sufletul intelectual al comunei din a căror strălucire duce fiecare copil și fiecare tînăr sătean măcar cite o stea-luță la casa lor. Becul electric și radioul sînt prezente aproape în fiecare gospodărie deopotrivă cu vraful de cărți. Azi, curcănenii vād departe, aud ceea ce nu auzeau decît pe apucate și citesc volume științifice și cărți de literatură...

Primitor și bucuros de oaspeți, brigadierul legumicol, tovarășul Iancu M. Gheorghe, ne-a poțtit în casa lui — casă de om cinstit, cu nevastă harnică, oameni frumoși și isteți amîndoi. Trei băieți la școală. Pe masa lui o carte groasă: Legumicultura.

— Mă pregătesc de soiuri noi de roșii pentru răsaduri, ne vorbește gospodarul... Anul trecut am experimentat o roșie care mi-a dat rezultate foarte bune... Tocmai citeam despre niște roșii mari și rotunde cu coaja ceva mai tare și care sînt mai rezistente la transport...

La Magazinul universal un raft cu cărți.

Un inimos profesor e însă difuzorul principal al cărților și propagandistul bibliotecii personale. Căminul cultural din vechea clădire e locul de întîlnire la conferințe, la spectacole și film. O viață sufletească nouă a luat locul întunecimilor de odinioară.

Mindri de cîștigul lor în hărnicie și frumuseți, locuitorii comunei Curcani s-au angajat și au hotărît unanim ca la anul, la aceeași sărbătoare să fie cei dintîi...

BARUȚU T. ARGHEZI

BĂRĂGAN

Bărăgan, cîmpie leasă,
Năpădit de buruieni,
Vinători tîmădăeni
După dropia cea grasă,
Te băteau în lung și-n lat
În căruțe prăfuite
Sub a burnițelor site
Prin ciulini cu spic roșcat.

Către Dunărea-nghețată
Cu al turmelor colind
Te băteau păstori, rostind
Graiul dulce din baladă.
La popasuri șir de focuri
Între țarcuri de nuiele
Flăcărău sub cer cu stele
În pustiu-acestor locuri.

Mai tîrziu, desțelenit,
Boierese pămînt de trude,
Robilor le-ai dat s-asude
Doar mălăiu! mucezit,
Și mormîntul, cînd în jug
Modru n-a mai fost să ralde,
Cînd la nouă sute șapte
Din cenac făcut-au rug.

Bărăgan, cîmpie leasă,
Legănată pinză vie,
Nu de scai și colilie
Ci de spice de mătasă,
Sub văpaia lui Cuptor
Azi ești rîu fremătător
De belșug, de roduri grele,
Noaptea — un grînzar de stele.

VLAICU BIRNA

SĂVENI-FETEȘ LA O NOUĂ DIM

La 31 ianuarie au fost decernate premii pentru bună gospodărire a lor Săveni, Curcani și Sf. Gheorghe din regiunea București. Au primit, în citării, premiul I, comuna Săveni, raionul Fetești; premiul II, comuna Curcani, raionul Oltenița și premiul III, comuna Sf. Gheorghe, raionul Urziceni. În fiecare din comunele amintite au fost în această zi serbări.

Premiul I poposește în Săveni pentru a doua oară în decurs de doi ani. Săveni este cuprins de febra întrecerilor. Și fiindcă se întrec, nu glumesc, au devenit colecționari de diplome: statul popular comunal are 3; cooperativa agricolă de producție, 5 (pentru producții mari); căminul cultural alte 5, obținute la diferite concursuri. În întrecere ies la lumină calitățile colectivului: elanul, talentul gospodăresc, inițiativa, forța morală. Și ele li însoțesc în gîndire și-n manifestare de la faptul mărunț al așezării cărămizilor la temelgia unei construcții pînă la lupta cu stihiiile care-i încearcă uneori.

Dedicăm aceste prime rînduri din însemnarea de față brigăzii de constructori din Săveni. Brigada de constructori numără citeva zeci de meșteri. Se mai adaugă ajutoarele semicalificate și apoi mina aceea de lucru care cară, care sapă gropi, care demolează clădiri măcinate de ani și pune temelii noi, marea și neobosită mină a satului. Brigada de construcții este, spunînd oarecum simbolic, satul întreg.

Constructorii sînt grăbiți. Una din clauzele premierii este, pe lingă înfățișarea plăcută a clădirilor, și rapiditatea cu care se dau în folosință. Școala nouă — (lăceau mia de elevi și nu mai aveau loc) — a fost gata într-un an, adică în 1962 cînd au fost premiați întîi. E o școală modernă și strălucirea ei e cu atît mai evidentă cu cît alături stă ca un reper de timp și de progres școala veche. La temelgia școlii se află betonul, dar și zilele-muncă dăruite de cooperatori și poate de aceea ea este atît de solidă. Fiecare clădire are un comitet al ei de construcție alcătuit din deputați, cetățeni și conducători de instituții locale. Cînd s-a terminat materialul lemnos la școală, comitetul l-a trimis degrabă pe unul din ei la munte să aducă lemn de cons-

trucție. Și l-a adus. La Săveni, noilor construcții nu sește nimic. Sînt zugrăvite frumos, au sobe, au (Poate or citi aici și unii dintre cei care mai ridică și le lasă netencuite și-or înțelege că treburile treb cute ca la Săveni și nu altfel).

În timpul cît s-a clădit școala s-au făcut în sat case noi și două apartamente pentru inginerii gosp și tot atunci, la sectorul zootehnic, două grajduri îngrășătorie, o remiză pentru brigada S.M.T. Aceia teri care așezau fermele la grajduri treceau apoi la ția delicată de decorare a locuințelor cu tot felul d rituri. În 1964, pe lingă toată chiverniseala care le-premiul au săpat sus pe deal două puțuri la mare me, cu mult dincolo de pinza freatică, răzbind întu subteran la 120 m. care dăruie Săvenilor cea mai mai dulce apă din împrejurimi.

Președintele cooperativei agricole de producție I ciun ne îndeamnă să vedem dispensarul. Am ezit't, pe scena căminului erau niște exerciții plastice d marcabilă frumusețe. Copiii, învățați de profesorul c cație fizică, tăiau aerul într-o fulgerare albă. N-am tat. Dispensarul medical a fost pus la dispoziția oa în anul acesta. Doctorul Sergiu Marcoci, șeful circui ției medicale, îngrijește acum de sănătatea oamenil face la cămin în fiecare joi educația sanitară. În lună li trec prin fața aparatului de radioscopie 300 cienți cărora căutîndu-le betesugurile în țasă li fer îmbolnăvire. Dispensarul are o secție de pediatrie farmaceutic, maternitate, (s-au ivit pe lume de cite trei săveneni). Pe locul dispensarului a fost odată o Erau în Săveni 13 crișme și o prăvălie de stambă

Zilnic Casa alegătorului din Comana, regiunea Dobrogea, este vizitată de numeroși cetățeni atrași aici de o activitate bogată și variată

LA CASA ALEGATORULUI

De câteva zile, cele mai frecventate locuri sînt casele alegătorului.

La Techirghiol s-au deschis două. Ne aflăm la casa alegătorului nr. 1, unde se prezintă o conferință despre „Profundul democratism al orînduirii noastre socialiste”. Cum tema prezintă interes, sute de oameni s-au adunat să o asculte. A doua zi sala a fost din nou plină de auditori. De data aceasta au ascultat o expunere despre realizările din țara noastră. Pe un perete, o hartă mare înfățișează teritoriul țării, din mijlocul căreia răzbat raze de lumină peste tot. Alături, o machetă de carte oferă celor prezenți opinii ale străinilor ce ne-au vizitat. Pe măsură ce se întorc filele, se arată poetul sau publicistul, țara din care face parte, titlul poeziei respective, iar recitatorii, unul cite unul, dau glas cold poeziei poezilor și publicistului din lume care ne-au vizitat țara, i-a încântat, și au scris despre ea. Ropotele de aplauze nu conținesc după fiecare recitare, după fiecare fragment. În inimile fiecăruia crește și se dezvoltă mîndria legitimă, a participantului activ la con-

strucția mărețelor obiective din țara noastră. Și seară de seară noi și noi teme se prezintă, stîrnind interesul unanim. Responsabilul casei alegătorului nr. 1 din Techirghiol, Constantin Gheorghiu, distribuie la cerere broșuri și cărți. Tînărul Ion Stuparu cere relații asupra modului cum se va vota. Este plin de nerăbdare, iar entuziasmul său este bine justificat. În acest an, două evenimente îi vor marca maturitatea: alegerile cînd va vota pentru prima oară și examenul de maturitate.

O vizită la casa alegătorului nr. 2, ne face să trăim aceeași intensă participare. Majoritatea celor prezenți sînt cooperatori agricoli. Casa alegătorului nr. 2 se află chiar lîngă cooperativa agricolă de producție. Aici, alături de alte aspecte care înfățișează realizările noastre, se află și grafice privind dinamica dezvoltării cooperativei. Peste 200 de cooperatori îl ascultă cu atenție pe președintele lor, care arată câteva din realizările cooperativei de la înființare. Se trec în revistă toate sectoarele începînd cu construcțiile (peste 40 la număr), averea obștească (mai mult de cinci milioane lei).

Zootehnia este o ramură care a crescut considerabil ajungînd la 765 taurine dintre care 460 vaci și juninci. Cele 7 000 găini măcă sînt acum crescute într-o modernă hală de păsări, cu bucătărie de iarnă și toate cele necesare. Venitul din acest an se cifrează la peste 4 600 000 lei. Prezente aici, la casa alegătorului, sînt și o serie de femei, care au contribuit la realizarea acestor cifre, ca: Georgeta Boca și Florica Defta, crescătoare de păsări, Elena Femin, de la grădina legumicolă, Aurica Alexandru, care de la grupa de vaci îngrijite de ea a obținut cîte 300 litri lapte mai mult față de plan pe cap de vacă furajată.

Expuneri legate de viața practică de fiecare zi se fac des la această casă a alegătorului și sînt sute de participanți la fiecare manifestare de acest gen.

Activități asemănătoare se desfășoară și la casele alegătorului din localitățile Năvodari, Agigea, Tuzla, 23 August și altele.

CONSTANTIN
MOCANU

MARIN APOSTOL DE LA OARJA

Am cunoscut recent un om care povestește de ție mai mare dragul să-l ascuți. Il cheamă Marin Apostol și-i președinte de sfat popular într-o comună argeșeană, la Oarja.

— Or fi și alte sate frumoase prin părțile noastre, dar Oarja, zic eu, e cea mai frumoasă, că se gătește mereu ca o fată mare. Dar nu întotdeauna a fost așa. În vremea cînd eram eu flăcău, sînt de atunci mai bine de 20 de ani, Oarja era urîcică și oamenii ei tare necăjiți. Noi și atunci am iubit-o mult, că era comuna noastră. Multe s-au făcut de la noi de cînd e putere populară. Dacă le-am înșira pe toate s-ar vedea de unde am pornit și unde am ajuns. Făcărăm la Oarja o casă mare și frumoasă, unde se adună toți sătenii; 800 de locuri are căminul nostru cultural; înălțărăm școala de 8 ani, cu etaj, de zici că-i liceu ca la Pitești. Magazinul universal are tot ce-i trebuie omului. Sătenii din comuna noastră au prins să trăiască altfel decît părinții noștri. Adică mai bine. Au puterea economică. În cooperativa agricolă de producție oamenii muncesc în chip nou. Am citit eu undeva că nu există pe lumea asta pămînt rău. Așa este. Uite, spre pildă, pămîntul nostru: a fost foarte sărac. Bătrîni spun că în tinerețele lor, hectarul de la noi nu-ți dădea mai mult de 600 kg. de grâu. Așa a fost. Fiindcă era sărac și lucrat fără știință și cu animale slăbănogă. Acum oamenii, cu ajutorul statului și al științei, au schimbat rostul pămîntului. Aci stau măturie recoltele pe care le obțin țărani noștri cooperatori. Nu mai departe de anul trecut, cînd grîul a dat la hectar cu 500 kg. mai mult față de planificare, iar porumbul cu 1 000 kg. De aia zic: poate să fie pămîntul rău dacă oamenii sînt buni, adică gospodari pricepuți, dacă-l chimizează, se schimbă și pămîntul și devine darnic...

Păi de Oarja se pot zice și alte lucruri frumoase, pe toate liniile. Diaconu, președintele cooperativei agricole de producție, ne-a vorbit despre un eleșteu mare, pe care poți să mergi cu vaporul. Nu sînt nici doi ani de cînd l-au amenajat. Eleșteul e folosit pentru trei scopuri: pește, rătărie și irigații.

Învățătoarea Aurelia Șerbănescu a ținut să ne vorbească despre diverse acțiuni de înfrumusețare a comunei la care au participat mii de oameni mobilizați de deputați. Am aflat din gura acestei dascălă că Oarja anul trecut, în cadrul întrecerii patriotice dintre comune, a obținut locul I pe raion și al treilea pe regiune. Secretarul sfatului ne-a comunicat o cifră: 800 000 lei. Suma aceasta reprezintă valoarea muncii patriotice săvîrșite în Oarja de la alegerile precedente pînă acum.

Și ne-au mai spus oamenii un lucru: în tot ce-i frumos și nou în această așezare argeșeană e o parte din inima și priceperea lui Marin Apostol. Fapt pentru care cetățenii l-au propus candidat al Frontului Democrației Populare. Au avut întemeiate motive să facă acest lucru.

GEORGE CIUDAN

ȘEFA DE ECHIPĂ

Plină de energie și de vervă, totdeauna de o veselie care-i molipsește pe toți cei din jur, șefa de echipă Ana Cristea e cunoscută și stimată în tot Teiușul. În cooperativa agricolă de producție din localitate nu sînt mulți care să i-o ia înainte pe tarla. Acum un an a făcut ea singură peste 300 de zile-muncă. De fapt sînt 3—4 ani de cînd Ana Cristea depășește de fiecare dată cifra celor 300 de zile-muncă, într-un efort cu totul lăudabil pentru o femeie.

Membrii echipei pe care o conduce în cadrul brigăzii a doua de cîmp muncesc bine și obțin aproape totdeauna producții vegetale mai mari decît cele planificate. Cu răbdare, blindete și cu un umor delicat, care cucerește și tonifică, șefa de echipă, elevă frunțasă în ultimul an la cercul agrotehnic, își îndrumă oamenii și îi însuflețește în ceasurile de muncă, descoperind frunțile peste care umbra oboselii nu are niciodată timp să coboare. O tovarășă plăcută, care răspîndește în jurul ei lumină și bunăvoință și care face totul cu trageră de inimă, — aceasta este șefa de echipă Ana Cristea.

Insigna de frunță în munca patriotică, cu care a fost distinsă, certifică și alte virtuți ale „nanei Ana”, cum îi spun oamenii. La acțiunile pentru înfrumusețarea Teiușului a fost și este nelipsită. Se pavează o stradă, se amenajează un parc? Pune și ea umărul. Aleasă deputată comunală de două ori pînă acum, Ana Cristea, alături de ceilalți gospodari de frunte din partea locului, a contribuit la îmbogățirea peisajului edilitar cu noi spații verzi, cu un mare magazin universal și cu un dispensar ce va fi inaugurat în scurt timp.

Pentru alegerile de la 7 martie, cetățenii au propus-o pe Ana Cristea candidată în circumscripția electorală comunală nr. 19. Este propusă pentru a treia oară — dovadă elocventă a prețurii de care se bucură.

NICOLAE CULCEA

INSIUNE

Reconstituți-i dacă vreți, viața trecută după indicatorul acesta.

La construcția dispensarului medicul șef a cărat cărămizi cot la cot cu oamenii. Acum stă tihnit în halatul alb cu stetoscopul de gît și dă consultații. Cînd vin la dispensar, oamenii se îmbracă curat, iar la intrare se șterg îndelung pe picioare. Să nu-l murdărească cumva, fiindcă e lăcașul lor, ridicat de ei și-l iubesc și-l respectă.

Medicul ne informează că în raza circumscripției se consumă foarte multă pastă de dinți, că oamenii au pus dintre ei responsabil de fîntini care veghează la curățenia fîntinii și o țin acoperită. Mai spune că li s-a mărit cu 30 de ani media de viață și că cei care abia au deschis ochii azi la maternitate o să facă neapărat pe scena căminului giumbuşlucurile pe care le fac copiii de acum.

Ne întorcem la cămin într-un moment emoționant: 39 de cetățeni primesc insignele de „frunțas în gospodăria satelor”. Sînt de toate categoriile, reprezentînd la un loc conștiința și hărnicia unanimă: directorul școlii Nișu Titus, bătrînul David Tudor de 55 de ani și Gheorghe Damian de 24 de ani, amîndoi lucrători la cooperativa agricolă de producție. Mai e și crescătorea de păsări Valeria Popa și Ion Cojan, brigadier la îngrășătoria de taurine, care a dat în 1964 un spor de 10 tone de carne peste cantitatea contractată cu statul. Ion Cojan a primit împreună cu brigada sa, din partea cooperativei agricole de producție, premiul de 5 000 de lei. Al cîtelea premiu o fi acesta în Săveni, dat pentru muncă cinstită, pentru devotament și hărnicie, pentru conștiință civică.

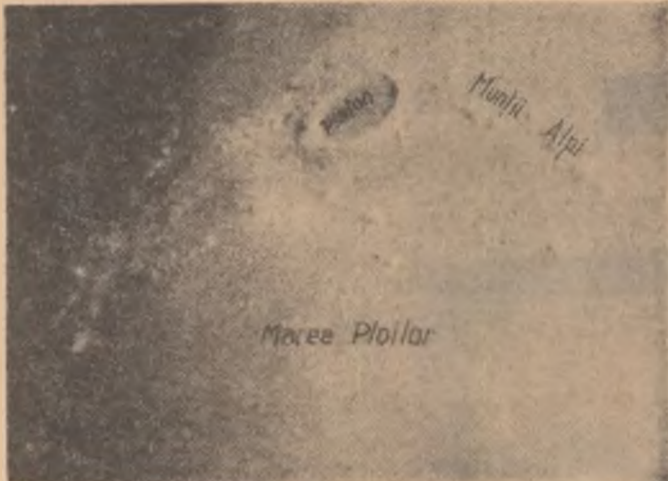
N. R. Printre candidații Frontului Democrației Populare propuși de curînd de locuitorii din Săveni remarcăm pe Probul Socialiste Ilie Crăciun, președintele cooperativei agricole de producție „8 Mai”, Dumitru Ungureanu, președintele sfatului popular comunal și Nișu Titus, directorul școlii elementare, care au avut o contribuție însemnată la opera de gospodărire a comunei.

V. TOSO

VECINA NOASTRĂ LUNA

Relieful lunar prezintă un mare număr de munți circulari, mulți dintre ei fiind vulcani vechi și stinși

„Marea” Ploilor și munții Alpi de pe Lună

Luna a devenit în ultima vreme ținta nr. 1 a multor cercetări. Lucrul se explică prin aceea că, datorită rezultatelor obținute în ultima vreme de astronaucă, a fost creată perspectiva destul de concretă a zborurilor omului spre alte planete și deci și spre unicul nostru satelit natural.

În momentul de față, numeroase cercetări sînt îndreptate spre clarificarea naturii solului lunar. Lucrul acesta este deosebit de important, deoarece trebuie să se știe dacă pe Lună există cantități mari de praf sau solul este stîncos. Aceasta, pentru a stabili ce fel de sistem de așezare pe solul lunar trebuie să aibă viitoarele nave cosmice care vor sosi acolo.

Metodele de cercetare utilizate sînt foarte variate. Astfel au fost efectuate numeroase cercetări asupra luminii Lunii, descompusă în cele 7 culori fundamentale (de la roșu la violet) cu ajutorul așa-numitelor spectrografe. După aceea, a fost studiată lumina reflectată de diferite feluri de roci de pe Pămînt: stînci, praf și tuf vulcanic, sol moale etc.

La o constatare ținută la Lenin-grad și la care au luat parte numeroși astronomi din U.R.S.S., S.U.A., Franța etc., în urma discuțiilor purtate, s-a ajuns la concluzia că solul lunar trebuie să fie acoperit, în unele regiuni, cu un strat de praf de cîțiva centimetri grosime. Acest praf a rezultat fie din distrugerea stîncilor supuse la diferențe mari de temperatură existente pe Lună (+130° ziua și -150° noaptea), fie din erupțiile vulcanice din trecut, fie din sfărîmarea meteoriților ce au căzut pe Lună, mai ales în timpuri străvechi.

Astronomul sovietic V. V. Șaronov a arătat că în numeroase regiuni scoarța Lunii trebuie să fie buretoasă (un fel de burete stîncos, cu milioane de găurele și crăpături). Așa se explică rezultatele obținute din comparațiile făcute timp de mai mulți ani de zile, prin metode de felul celei de care vorbeam mai sus. Astfel, cercetările au putut să clarifice una dintre problemele cele mai dificile care stăteau în fața oamenilor de știință.

Unul dintre rezultatele recente ale studiilor efectuate asupra Lunii este cel privitor la harta suprafeței satelitului.

Încă din veacul al XVII-lea, astronomii s-au străduit să execute hărți cât mai exacte ale suprafeței lunare. Mai întîi prin desene, iar după aceea prin fotografii, an de an, au fost obținute rezultate tot mai amănunțite.

În ultima vreme, la indicația Uniunii Astronomice Internaționale, au fost adunate cele mai bune fotografii ale Lunii care au fost executate în marile observatoare. Cu ajutorul lor a fost alcătuită o hartă deosebit de amănunțită. Pe hartă, fiecare centimetru reprezintă 10 kilometri de pe Lună. Ca exemplu, putem spune că craterul Platon măsoară pe hartă 90 mm, pentru cei 90 km cît măsoară în realitate. Este inutil să mai subliniem importanța unei astfel de hărți atât pentru cosmonautică, cît și pentru astronomia propriu-zisă...

Metodele moderne de observație nu se opresc numai la camera fotografică, spectrograf sau alte instrumente optice. Descoperirea activității de vulcani pe Lună (1958, Kozirev) a fost un imbold pentru folosirea tuturor posibilităților de cercetare.

Una dintre metodele moderne eficiente este metoda radioastronomică. Studiind undele de radio emise de Lună în mod natural (ca orice corp încălzit) s-au putut stabili date deosebit de importante.

Astfel, creșterea preciziei aparatelor de înregistrare a undelor radio-electrice a permis măsurarea exactă a distanței Lunii. Procedul este următorul: se lansează de pe Pămînt o undă radioelectrică spre Lună. Aceasta, zburînd cu 300 000 km pe secundă, ajunge la Lună, se răsfrînge și se întoarce pe Pămînt unde este recepționată. Din timpul scurs între lansare și primirea undei întoarse (unda-ecou), cunoscînd viteza undelor, se calculează lungimea drumului parcurs. S-a găsit astfel că distanța medie a Lunii față de Pămînt este de 384 395 km, cu o eroare de cca 300 de metri în plus sau în minus.

La fel, metoda radioastronomică a permis măsurarea temperaturilor de

sub scoarța lunară vizibilă. Este vorba de faptul că diferitele unde sînt emise de la nivele deosebite, la suprafață sau spre interior. S-a găsit în acest mod, că, dacă la suprafață temperatura variază enorm de la zi la noapte (evident, ziua și noaptea lunară), la adîncimi de cîțiva metri variațiile nu depășesc 50°-60°. Acest lucru dovedește faptul că scoarța Lunii este rea conducătoare de căldură. O analiză mai profundă dovedește justetea rezultatelor de care vorbeam mai înainte și anume, faptul că scoarța Lunii cuprinde roci poroase, buretoase, alături de cantități importante de praf.

Rezultatele recente vin să comple-

teze în mod substanțial cunoștințele noastre mai vechi. Dacă vom adăuga că a fost demonstrat prin observații exacte faptul că pe Lună se mai produc un fel de erupții vulcanice — emisuni de gaze în special — vom putea să tragem concluzia că Luna, unicul nostru satelit natural, prezintă un interes și mai mare pentru oamenii de știință. Iar cosmonauții, care vor merge acolo, vor avea multe domenii de studiat, pentru dezlegarea definitivă a tainelor astrului nopții...

MATEI ALECSESCU
directorul Observatorului Astronomic Popular din București

Magazin științific

MAȘINA DE RĂRIT SFECLĂ

De multă vreme, specialiștii urmăresc confecționarea unui automat pentru executarea rării sfeclei de zahăr, operație migăloasă efectuată pînă acum doar cu mîna. În R.F.G. această operație devine mecanizată prin crearea unui dispozitiv electronic, care execută, în mod automat, rărirea sfeclei de zahăr. Noua mașină este atașată la un tractor obișnuit.

Dispozitivul electronic de plivit asigură efectuarea unor lucrări de bună calitate și o înaltă productivitate a muncii.

IPOTEZE NOI ÎN STUDIUL CANCERULUI

La Institutul de inframicrobiologie al Academiei Republicii Populare Romîne s-a abordat în ultimul timp studiul bolii canceroase în lumina unei noi ipoteze emise de academicianul Ștefan S. Nicolau, conducătorul acestui institut.

Susținător al teoriei virotice a cancerului, savantul român, în fruntea unui colectiv al institutului, a început experiența pentru a pune în evidență agenții patogeni în diferite tumori, sub forma lor de acizi nucleici.

APARAT ELECTRONIC PENTRU PARALIZAȚI

Recent, la Institutul politehnic din Brooklyn (S.U.A.) a fost realizat un aparat electronic, în ajutorul persoanelor paralizate mai jos de gît.

Folosind un astfel de aparat, care intră în funcțiune cînd bolnavul atinge cu limba o piesă anume construită, cel paralizat poate să scrie la mașina de scris electronică, să pună în funcțiune un aparat de radio sau un televizor, să închidă și să deschidă lumina, să întoarcă filele unei cărți etc.

ȘTIATI CA...

...primul cercetător care a făcut experiențe științifice în direcția demonstrării felului cum se hrănesc plantele, a fost flamandul Jan van Helmont (1577-1644)?

...K. W. Scheele, farmacist suedez care a trăit 44 de ani, a lăsat chimiei 44 de descoperiri extrem de importante, printre care și descoperirea acidului cianhidric?

...dacă în 1945, după aprecierile savantului Joliot Curie, erau cunoscute cam 200 000 de combinații chimice, astăzi numărul acestor combinații trece cu mult de o jumătate de milion?

...razele X sau Roentgen au fost descoperite în 1895?

...după unele aprecieri de specialitate, în toată lumea există astăzi peste 440 de reactoare atomice?

...cei mai mari consumatori de cafea din lume sînt suedezi, care consumă anual 11,3 kg de cafea pe cap de locuitor?

...după ultimele aprecieri, rezervele de minereu de fier aflate în regiunea anomaliilor magnetice de la Kursk (U.R.S.S.) se ridică la 10 trilioane de tone, fiind de trei ori mai mari decît toate celelalte rezerve de minereu de fier identificate pînă acum pe Pămînt?

RADIOJURNALE ȘI BULETINE DE ȘTIRI: Duminică: programul I: 7; 20; 22; 23,52; programul II: 7,30; 10,30; 14; 19; 21; 23; 0,52; programul III: 16; 21,30; în fiecare zi de lucru: programul I: 5; 6; 7; 10; 12; 14; 16; 20; 22; 23,52; programul II: 7,30; 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21; 23; 0,52; programul III: 18; 21,30.

SUMARUL PRESEI CENTRALE: în fiecare zi la ora 8 pe programul I.

EMISIUNI PENTRU SATE: Duminică: programul I: 16,30 — Jurnalul satelor. În fiecare zi de lucru: programul I: 6,30 — Jurnalul satelor.

DOMINICĂ: programul I: 10,45 Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii. 11,00 Din cele mai îndrăgite melodii populare. 11,30 „Cu microfonul prin regiunile Iași și Cluj”. 14,35 Interpretă ai muzicii noastre populare: Ana Pop Corondan și Dumitru Zamfira. 20,20 Teatru la microfon, ciclul „Mari interpreți din trecut”. În această emisiune veți asculta comedia într-un act: „Conul Leonida față cu reacțiunea”, de Ion Luca Caragiale; programul II: 7,00 „Cîntăreții satului” — muzică populară. 9,00 Cîntec și joc — muzică populară românească și a minorităților naționale. 13,15 Melodii populare. 15,00 Muzică corală românească.

LUNI: programul I: 9,00 Soliști și orchestre de muzică populară. 11,30 Din cîntecele și dansurile popoarelor. 12,40 Opera „Ana Lujoana” de Filaret Barbu (montaj muzical-literar). 18,05 Muzică populară cerută de ascultători. programul II: 8,00 Cîntec și jocuri populare. 10,05 Melodii populare. 12,30 Din cîntecele satelor. 14,35 Cîntec și jocuri populare. 20,40 Muzică populară interpretată de Artemiza Bejan și Constantin Bordeianu.

MĂRȚI: programul I: 5,40 Cîntece și jocuri populare. 7,45 Valsuri de compozitori romîni. 9,00 Melodii populare. 10,20 Muzică populară interpretată de Lili Creangă, Alexandru Bidirel și Nicolae-Bob Stănescu. 11,45 Fanfare de amatori ale căminului cultural din comuna Cosmești, regiunea Iași; ale casei de cultură din Vaslui și căminului cultural din comuna Bătăr, regiunea Crișana. 16,35 „Cîntăm viața nouă a satului” — emisiune de cîntece. 18,30 „Din comoara folclorului nostru” — cîntece și jocuri din Tara Motilor. 21,15 Ediție radiofonică Tudor Arghezi; programul II: 11,55 Muzică populară. 13,30 Întîlniri ale scriitorilor cu cititorii, prilejuite de „Luna cărții la sat”. 13,45 Formații de amatori: orchestra de muzică populară a Casei raionale de cultură din Slobozia. 15,05 Melodii populare. 18,15 Emisiune literară: File dintr-o nouă „Romînie pitorească” — Pagini de reportaj. 18,30 Pe teme agrare: Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe terenurile în pantă.

MIERCURI: programul I: 8,06 Melodii populare. 12,03 Melodii populare dobrojene. 15,00 Din folclorul muzical al popoarelor. 17,30 „Jurnal electoral”. 19,30 Program muzical cerut de membrii cooperativelor agricole de producție din comuna Logrești Mosteni, regiunea Oltenia și din satul Poiana, regiunea Cluj; programul II: 7,35 Melodii populare interpretate la acordeon. 9,03 Muzică populară. 10,30 Cîntă orchestra de muzică populară „Vlășceanca” din Giurgiu. 12,15 Muzică populară. 16,00 Prelucrări de folclor. 20,05 Muzică populară interpretată de Ioana Crăciun și Alexandru Titrus.

JOI: programul I: 5,06 Muzică populară. 8,30 Pe teme agrare (reluare). Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe terenurile în pantă. 10,30 Melodii populare. 13,01 Soliști și formații artis-

tice de amatori. 14,30 Prietena noastră cartea: „Polcorul în creația marilor noștri povestitori”. 15,31 Melodii populare bănețene. 16,30 Cu microfonul prin regiunile București și Dobrogea. 17,15 Emisiune culturală. Actualitatea în revistele noastre. (Pagini despre alegeți). 17,30 Muzică populară cerută de ascultători; programul II: 9,03 Melodii populare. 11,03 „Tineret mindria țării” — Emisiune de cîntece. 11,15 Muzică populară interpretată de Ion Cretu și Aurel Gore.

VINERI: programul I: 5,40 Muzică populară. 9,06 Din muzica popoarelor. 12,30 Muzică populară interpretată de Sofia Popa, Gheorghe Stănică și Nicolae Băluță. 15,00 Program muzical cerut de membrii cooperativelor agricole de producție din comunele Budeasa, regiunea Argeș. Amara, regiunea Galați și din satul Curtuiș, regiunea Cluj. 18,15 Cîntece din folclorul nou îndrăgit de ascultători. programul II: 8,35 Cîntece și jocuri populare. 12,00 Melodii populare. 14,35 Muzică populară din Oltenia. 15,30 Din țările socialiste. 16,00 Melodii populare interpretate de Eleonora Biserea și Gheorghe Petcu. 18,00 Cîntă orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de Șile Dinicu. 18,45 Lucrări corale pe versuri de George Coșbuc. 19,30 Emisiune culturală.

SIMBĂȚI: programul I: 5,06 Melodii populare. 8,06 Cîntece și jocuri populare. 9,40 Cîntece de dragoste. 11,00 Soliști de muzică populară. 12,40 Muzică populară. 15,45 Cîntă orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Arad. 18,40 Romante; programul II: 10,22 Melodii populare din diferite regiuni ale țării. 11,45 Cîntece patriotice. 12,00 Muzică populară. 13,03 Muzică ușoară. 15,05 Cîntece de dragoste și jocuri populare.

Din programul de radio și

PREZENȚE ROMINEȘTI PESTE HOTARE

● Nu de mult s-a înapoiat în țară soprana Magda Ianculescu și tenorul Ion Piso, artiști emeriți, prim soliști ai Teatrului de Operă și balet al R.P.R. care și-au dat concursul la trei spectacole cu opera „Rigoletto” pe scena Operei din Liege din Belgia.

Ziarele belgiene, referindu-se la interpretările artiștilor romini au cuvinte de laudă.

Astfel ziarul „La Wallonie” arată că vocea și jocul scenic al Magdei Ianculescu au fost mult apreciate.

Un alt ziar „Le Monde de travail” arată despre tenorul Ion Piso că acesta a interpretat în mod magistral rolul ducelui, fiind ducele în persoană cu farmecul, dezinvoltura, prestația și eleganța sa rafinată.

Același ziar arată despre Magda Ianculescu că a fost o parteneră ale cărei însușiri nu au fost mai prejos de cele ale lui Piso. Ea posedă, arată ziarul, o artă a cântului perfectă.

La concertele artiștilor romini, sala care dispune de 1000 de locuri era arhiplină. Un public cald, entuzist, comunicativ, i-a bisat în mai multe rânduri.

În Austria dirijorul Mircea Basarab a dirijat „Tonkünstler orchester” având ca solist pe Ion Voicu.

Ziarul „Volksstimme” scrie că „cei de la „Tonkünstler orchester” s-au simțit foarte bine sub conducerea plină de temperament a lui Mircea Basarab, iar Ion Voicu a cântat în mod uimitor. „Dibăcia tehnicii sale acționează ca ceva fresc, ca ceva înăscut” arată ziarul. Tot la Viena radiodifuziunea a prezentat în cadrul unei emisiuni cu tema „Muzică din toată lumea” un portret muzical „Niculae Chirculescu”. S-au transmis melodii din opereta „N-a fost nuntă mai frumoasă” în interpretarea tenorului Ion Dacian.

● Școala rominească de geriatrie se bucură de un binemeritat prestigiu în străinătate. Recent, directoarea institutului, prof. dr. Ana Aslan, a ținut în sala palatului Mamounia din capitala Marocului, o conferință pe tema: „Rezultatele obținute de geriatria rominească și ecoul lor pe plan mondial”. Conferința a fost transmisă de posturile de radio și televiziune marocane.

● O antologie a prozatorilor romini apărută în editura greacă „Fexis”, a fost prezentată la postul de radio Atena, în cadrul emisiunii „Cărți și autori”. Scoțind în relief valoarea literară a operelor lui I. L. Caragiale, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Gala Galaction, Panait Istrati, George Călinescu, Geo Bogza și ai altor scriitori romini prezenți prin unele din scrierile lor în această antologie, comentatorul a apreciat textele ca fiind cele mai frumoase traduceri apărute în editura „Fexis”.

În încheierea emisiunii, Eleni Kipreu, cunoscută actriță greacă, a citit din romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu.

● Sărbătorind 400 de ani de la constituirea sa, Academia artelor desenului din Florența a acordat titlul de membru de onoare al acestei academii graficienilor romini Jules Perahim și Vasile Dobrian.

Un detașament de partizani în munții Venezuela

REFORMĂ AGRARĂ SAU COLONIZARE?

În presa occidentală apar din când în când materiale în care se face mare zărvă în jurul reformei agrare din Venezuela, una din țările Americii Latine.

Ca și în majoritatea țărilor din această regiune a lumii problema pământului e aici una din problemele cele mai arzătoare ale economiei naționale.

În Venezuela, la fiecare trei locuitori, doi trăiesc din munca câmpului. Dar cei care muncesc pământul au prea puțin pământ sau nu au deloc, fiind nevoiți să trudească la moșieri, stăpînii celei mai mari părți a suprafeței arabile a țării. Cît privește gospodăriile mijlocii și mici, acestea stăpînesc nu mai mult de opt la sută din totalul terenurilor arabile.

Moșiile, „haciendele”, sînt prost folosite de proprietari, preocupați mai ales să-și investească capitalurile în acele ramuri ale economiei care aduc profituri mari. Aceasta este una din cauzele pentru care agricultura venezueleană are o productivitate din cele mai slabe.

E de la sine înțeles că, așa stînd lucrurile, se impun măsuri de redresare a agriculturii, măsuri în cadrul cărora ocupă un loc din cele mai importante reforma agrară, ca o necesitate absolut imperioasă.

Într-adevăr, în ultima vreme, pe parcursul unui lung șir de ani, s-au întreprins în această direcție unele acțiuni (ultima fiind reforma agrară promulgată de guvernul Betancourt în 1960), dar toate acestea s-au lovit și continuă să se lovească de nenumărate piedici, efectul lor făcîndu-se prea puțin simțit.

Ce reprezintă așa-zisa reformă agrară de care vorbeam mai sus?

Pentru a ne edifica, să facem apel la câteva surse din cele mai competente în materie.

Astfel, Federația țăranilor din Venezuela a declarat în repetate rânduri că ceea ce se face în direcția aceasta e „colonizare și nu reformă agrară”. Cu alte cuvinte, măsurile aplicate vizează doar statornicirea unor grupuri de țărani pe terenurile care le-au fost atribuite (de cele mai multe ori

puțin productive, greu de lucrat) și nu acțiuni hotărîte și eficiente, care să justifice noțiunea de reformă agrară în înțelesul ei adevărat.

Economistul venezuelean Salvador de la Plaza a apreciat astfel transformările întreprinse de guvern în domeniul agrar: „Într-o perioadă îndelungată de timp, sistemul latifundiilor din țară nu a suferit modificări cît de cît esențiale. În răstimp de 25 de ani „reforma” a afectat doar 1,69 la sută din pămînturile monopolizate de moșieri: numai 6,32 la sută din întreaga populație țărănească a fost așezată în noile sectoare. Toate acestea ne duc la concluzia indiscutabilă că reforma agrară nu progresează, ci s-a împotmolit”.

Recent, senatorul Hermojenez Lopez a învinuit direct guvernul că reforma oferă avantaje numai moșierilor. Lopez a declarat în parlament că guvernul neglijează totalmente programul așa-zisei reforme agrare. Țăranii care au căpătat pământ se văd nevoiți să-și părăsească loturile, deoarece nu au mijloace tehnice pentru a lucra pământul și nu primesc nici un fel de ajutoare. „Pînă în prezent, a subliniat senatorul, 350 000 de familii de țărani fără pământ nu au dobîndit nimic de pe urma reformei agrare, în timp ce la dispoziția moșierilor rămîn 95 la sută din pămînturile cele mai fertile”.

Dacă în 25 de ani s-a „realizat” numai atît, e limpede cîte speranțe pot nutri țăranii pentru viitorii 25 de ani. De altfel, amploarea luptelor de partizani, participarea tot mai numeroasă a țăranilor la aceste lupte, arată clar că ei nu-și mai fac iluzii cu privire la reformele agrare oficiale. Nici arestările, nici schingiuirile țăranilor în statul Falcon, nici incendierea satelor cu bombe de napalm în apropierea munților Sierra de Caro, nici jefuirea lor de toate produsele alimentare, sub pretextul că ar putea fi trimise partizanilor, nimic nu a putut împiedica lupta țăranilor pentru pământ, pentru dreptate socială, pentru un trai omeneș.

IGOR BLOCK

Baritonul Nicolae Herlea pe scena Metropolitan Opera din New-York

televiziune pe săptămîna 7 februarie — 13 februarie

DUMINICA

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu.

9.00 Rețeta gospodinei.

9.30 Emisiune pentru copii și tîneretul școlar.

11.00 Emisiune pentru sate. Din cuprins: Candidații noștri — Pregătiri pentru primăvară — Teledocumentar — Interviu nostru: Ce măsuri ați luat pentru sporirea producției de lapte? — Cîntă orchestra Casei de cultură a tîneretului din raionul Nicolae Bălcescu. Dirijor: Radu Volnecescu.

19.00 Jurnalul televiziunii.

19.10 Din viața animalelor.

19.35 Varietăți. Stafeta tîneretului. Emisiune de Sorin Grigorescu și Aurelian Udriște. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

LUNI

19.00 Jurnalul televiziunii.

19.10 Pentru copii: Construiți-vă singuri... un automobil telecomandat, de Ștefan Niculescu.

19.35 Revista spectacolelor.

20.30 Seară de operetă. Transmisii de la Sofia.

21.15 Autorii zîmbetului — film documentar.

21.35 Telesport.

În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

MARȚI

19.00 Jurnalul televiziunii.

19.10 Pentru copii: Povestiri din Rubovia (I) Micul Pongo.

19.35 Transmisii de la Teatrul Național „I. L. Caragiale” — „Apus de soare” de Barbu Ștefănescu-Delavrancea.

În pauze: Emisiunea de știință — Muzeul satului. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

JOI

19.00 Jurnalul televiziunii.

19.10 Pentru tîneretul școlar: În vizită la I.O.R.

19.40 Lupeni '39 — film.

În încheiere: Posta televiziunii. Buletin de știri. Buletin meteorologic.

VINERI

19.10 Calul Fury (II) „Vizite mătuși”.

19.35 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisii de la Moscova.

20.00 Săptămîna.

21.00 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisii de la Moscova.

21.30 Cîntă ansamblul folcloric „Brîulețul” al Sfatului Popular regional Constanța. Dirijor: Dan Moisescu.

În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

SĂBĂTA

19.00 Jurnalul televiziunii.

19.10 Pentru copii: Poze și poezie de țărani... — Desenează: Iurie Darie.

19.40 Campionatul european de patinaj artistic. Transmisii de la Moscova.

20.30 Transmisii de la Teatrul de stat din Timișoara: „Ifigenia în Taurida” de Euripide.

22.00 Tele-taxi melodii — muzică ușoară.

În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

Victor EFTIMIU

Toni BACALBAȘA

Panou de onoare

Erau trei frați Bacalbașa, ziaristi citeși trei. Constantin (Costache), Ion (Iancu) și Anton (Toni). Cel dintâi, excelent cronicar al Bucureștilor, a lăsat și o carte de amintiri despre „cetatea ciobanului”, Iancu Bacalbașa s-a ocupat mai ales de teatru: cronicar dramatic, autor, a scris între altele, o piesă sumbră, din viața de la țară: „Mort fără luminare”, și a urmat profesorului Pompiliu Eliade (1911) la direcția primei noastre scene.

Toni*) a murit tânăr, în 1899, după o viață scurtă și zbuciumată: polemist, umorist, luptător social. Era cel mai talentat, cel mai interesant dintre ei. A scris la periodicele progresiste. Avea numai optsprezece ani când a publicat în foaia „Emanciparea” (în 1883) o prezentare a „Capitalului” lui Karl Marx. Semna cu pseudonimul **Batony**, cuvânt compus din prima silabă a numelui Bacalbașa și din diminutivul Toni, numele său propriu.

Lupta de atunci împotriva hulișanismului. „Mă închin ciomagului când e steag și-l osindesc când e bită”, spunea el. Se bătea mult, pe-atunci: mincau bătaie copiii, școlarii, soldații, muncitorii, țărani, mincau bătaie și naivii care se duceau să-și dea votul la alegeri.

Orator de frunte, luptător fără prihană, mînuind biciul satirei, vehemența revoluționarului avea ceva de profet inspirat și teribil. Nu cruța nici o instituție a retrograzilor.

Fiindcă sîntem în preajma alegerilor, nu strică să aducem aminte cum vorbea Toni Bacalbașa despre alegerile de odinioară:

„Plîngeți, codri. Sobele nu vă mistuie altele ramuri, cite crăci au să vă rupă ipistații prefeților: tot neamul bățăușilor are mîncărime în palmă, tot neamul bățăușilor strigă: dați-mi o bită și o spinare de reazim... Toate nulițăile din fundul provinciilor de unde nici n-a incolțit sămînța de stil, toți rîșoșii literaturii apar ca scriitorii, fiecare cu profesioara lui de credință, fiecare cu manifestul lui, ungîndu-și vorbele cu miere, jurînd în numele tău, țară!”

Cele două adunări de pe vremuri, Camera și Senatul, el le numea „tazmazlic parlamentar”, compus din „puzderia de juni cu mustățile în proțap”, „din bătrîni de operetă cu mus-

tățile albe, spinări încovoiate, fabricanți de legi și de lanțuri”.

Toni Bacalbașa atacă și pe burghezul care „și-a făcut educația în Franța, se-mbracă în pinză de Olanda, poartă căciula de Astrahan, bea bere de Bavaria și vorbește prostii naționale”.

Toată această lume coruptă, Anton Bacalbașa o biciuiește fără milă... Din nou despre alegeri:

„...Vin băut, chioțe-nfiorătoare, fețe mînjite cu chinoroz, injurii sălbătice, capete sparte, teroarea desmățată pe stradă, orgii fără sfîrșit, torțe iluminînd fețe buhăite de băutură, munca poporului în zdrențe aruncate pradă circumarilor bățăuși, prefăcută-n bite în miinile generoșilor inconștienți”.

Din discursurile și articolele lui Anton Bacalbașa se pot cita la infinit fragmente care arată starea de întuneric și sălbăticie a epocii de acum trei sferturi de veac, epocă ce nu s-a încheiat atunci, ci a mai continuat decenii în blagoslovita țară romînească.

Toni Bacalbașa creează tipul lui „Moș Teacă”, ofițerul ramolit și brutal, urmaș al aceluia „beșleagă” turcesc (beșli-agă, căpetenia beșliilor, o miliție însărcinată cu paza turcilor din Valahia) și pe „Spanachide”, publicistul pretențios și ridicol.

A colaborat la publicațiile „Adevărului”, cea tribună a democrației care a fost ziarul lui Al. Beldiman, Const. Mille și Const. Graur. A fost prieten și colaborator al lui I. L. Caragiale, prieten și admirator al lui Dobrogeanu Gherea.

Permanentă lui vibrație, unită cu marile privațiuni ale vieții de boem, l-au făcut să se imbolnăvească și să moară curînd, așa cum s-au stîns un Traian Demetrescu, Iuliu Săvescu, Ștefan Petică și alții boemi ai epocii.

Pamfletarul viguros care a fost Anton Bacalbașa, era, totuși, un sentimental, un romantic întîrziat, un elegiac.

*La Rosmersholm întotdeauna
E frig și ceață,
E soare trist, tar noaptea, luna
E sloi de gheață.
Afară-i trist, e frig și ninge
Și-s obosit
Spre Rosmersholm cine mă-npinge
Necentenit?*

Aceste versuri nu aduc ele, oare, aminte de Traian Demetrescu:

*...Și mă învinge
Un gînd amar, știind c-odată
Și peste groapa mea uitată
Vor trece corbii și va ninge!*

Melancolia poetului boem cu plămîni roși, vagabondînd din odăiță-n odăiță, din redacții neîncălzite în cafenele și ceainării sordide, a încercat-o o întreagă generație, începînd cu Eminescu.

Crăciunuri triste, toamne dezolate, veri toride petrecute în veșnicile nostalgii ale singurătății, ale dorului de ducă, ale unei cotituri favorabile, în existență.

Iată cum descrie Toni o mutare de Sfîntu Dumitru:

„Eram zgribuliți. Traian Demetrescu se făcuse cit mine și eu mă făcusem cit jumătate din mine”.

Orator pe estradele intrunirilor muncitorești, gazetar de mare talent, apărător convins al celor asupriți, revendicînd, cum spunea Gorki, „ceva mai bun, mai omenesc”, acest gazetar generos, asemeni celor doi frați ai săi, Costache și Ion, a lăsat amintirea unui om cinstit, convins și curajos. Au fost citeși trei podoabe ale presei de pe vremuri. Proletariatul l-a iubit pe Toni, l-a admirat, a crezut în el. Al treilea dintre frații Bacalbașa n-a militat decît doisprezece ani, din 1883 pînă-n 1895. Dar scurta lui viață a fost o făclie care s-a consumat frenetic, împărăștiind lumină și arzînd putregaiul.

*) S-a născut acum un veac, la 11 februarie 1865.

Mos Teacă la înundație

Mos Teacă se pregătea tocmai să plece acasă, cînd aghiotantul intră-n cazarmă ca o furtună.

— Ce-i, aghiotant? Foc?
— Ba nu; apă, don căpitan.
— Apă??

Și Mos Teacă se pipăi la cap, unde i se părea că se clatină ceva.

— Să chemi pe medicu reghimentului, zise el.

— Trăiți, don căpitan, răspunse aghiotantul, este apă la Dimbovița, s-a revărsat, a venit mare.

— Cine a dat orden? strigă Mos Teacă răstit.

— A dat ordin don colonel, să mergeți cu compania ca să ajutați pe oamenii înecați...

Mos Teacă era omul care știa să aprecieze însărcinările ce i se dădeau în fiecare însărcinare el vedea un semn de încredere din partea colonelului și un pas mai mult spre avansare.

Raționamentul lui era de altfel simplu dar logic: „De vreme ce la toate alea mă trimite tot pă mine, va s'zică eu sînt al mai bun, va s'zică fără mine nu să poate... La foc, la apă, la rivoluție, tot eu... Parcă mă văd avansat la vechime! Dup'atîtea vitejii, nu se poate să nu'mplinesc termenu”.

Și Mos Teacă chemă gornistul:

— Sună-mi de alarmă pentru compania treia!

Gornistul sună și peste cinci minute compania era în curte prevăzută cu țînuta de companie.

— Drepti! comandă Mos Teacă. Pune-ți baione-TA! Apoi, venind în fața frontului, țînu următorul discurs:

Poetului candidat
Pe-acest poet, culegător de stele,
Il vreau ales în sfatul țării mele
Ca visurile sale avîntate
Să le-ntrupeze.aci-n... realitate.

Candidatei de la filatură
Pe candidata de la filatură
O s-o voteze lumea cu căldură,
Că s-a legat de-a țării fericire
Cu 7 tone peste plan... de fire.

Candidatului învățător
E propus de marea masă
Că-i învățător de... clasă.

Aceluiași
În orice direcție
Pilda lui ni-i... lecție.

Deputaților care au sprijinit electricitatea comunei
Ne-au dat un sprijin efectiv
Continuu, nu-alternativ!

Tînărului de 18 ani proaspăt alegeător
În al țării mîndru cor
Și el azi e-un sol... major!

Unui artist amator, propus candidat a doua oară
Fie-ne permis
Și acum un... bis!

Versuri de TITI GHEORGHIU și AUREL IORDACHE

— Ofițeri, subofițeri, caporali și soldați! Ați auzit că s-a-necat Dimbovița. Don colonel a dat orden precum ca să mergem noi să scăpăm ce s-o mai putea. Soldatu este dator să meargă cu coraj în fața inamicului și să treacă pîn foc și pîn apă. Dacă vezi că vine Dimbovița la tine, scoți gamela și lași să intre Dimbovița-n gamelă. Cum ai văzut-o c-a intrat, închizi gamela și duci pînă prizonel la comenduire, mai ales dacă n-are bilet de voie. Înainte, pas de atac — marș!

Compania o luă repede la drum. În fața ei, Mos Teacă mergea mîndru cu sabia scoasă și din cînd în cînd se-ntorcea în urmă:

— Nu iuți pasu, leat, că n-a venit țără turcii! Mergi mai iute, răcane, că nu mergi la nunta lu tat-tu!

În sfîrșit, ajunseră. Dimbovița se revărsase și inecase o mahala întregă.

Mos Teacă chemă toboșarul:
— Să suni trei somații, să se retragă!...

Dar Dimbovița creștea mereu. Atunci Mos Teacă comandă foc. Un moment, panica fu generală; însă Dimbovița înainta.

— Nu să poate, zice apoi Mos Teacă. Trebuie să fie numa așa o manevră din partea corpului de armată. N-am văzut eu? Așa face și la pompieri citeodată: zice că e foc numa ca să-i încerce, și cînd coloz focu e pus de comenduire.

Și liniștit, Mos Teacă comandă retragerea. Compania făcu front pe al doilea rînd și merse de se așeză la o distanță bunicică.

În momentul acela sosi colonelul.

— Ce faci acolo, căpitane?
— Am înțeles, don colonel.
— Ce ai înțeles?
— Manevra...

— Ce tot vorbești de manevră?
— Hei! Parcă noi sîntem proști?

E manevră de la comenduire, ca să ne încerce... N-am văzut noi? Am dat și focuri și tot nu s-a dat înapoi!...

Colonelul, disperat, trimise pe Mos Teacă la cazarmă, iar compania rămase sub comanda locotenentului Spanopolu.

Pe drum, Mos Teacă plîngea pe locotenent:

— Săracu, are să-l reformeze!... El crede că e serios... Hei! N-a fost țără toți la război, dom'le!

Noi motive decorative

Desen de V. VASILIU